(ZEITUNGSDRUCKSACHE)

Рік II. ч. 96. (252) Середа, 7. травня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 280-30
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration: Reichsstrasse 34.
Schriftleitung: Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і за кордоном: місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

Бомбардування Бельфасту

БЕРЛІН, 6. V. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

Сильні ескадри німецьких боєвих літаків перевели минулої ночі успішну атаку на важну пристань **Бельфаст** у північній Ірляндії. Завважено сильні вибухи й великі пожежі, особливо серед обектів военного летунського промислу та в корабельних варстатах Вікерса-Армстронга. Згоріли 4 кораблі у пристані. Інші ескадри боєвих літаків обкидали бомбами корабельні варстати англійської воєнної фльоти й заведення харчевого промислу в Беров і Форнес, що лежать вздовж західнього англійського побережжя, та влучно поцілили бомбами важні воєнні обекти минулої ночі в районі ріки Мерсей, де вибухли пожежі. Дальші летунські атаки спрямовано на заведення воєнного промислу в околиці Гатлепулю та на портові обєкти в **Айпсвич** і **Плімавт**.

В морському районі довкола **Англії** боєві літаки затопили 4 торговельні кораблі загальної містоти **21.000 тон** і один **контрторпедовець**. Крім того вони ушкодили поважно бомбами 5 інших великих торговельних кораблів. Боєві літаки налетіли на летовище Менстон у південно-східній Англії. Знищено кілька літаків на землі та спричинено вибух пожеж у сховах і магазинах погінних матеріялів.

На терені **Північної Африки** розбито приготування до англійських протинаступів під **Тобруком** артилерійським вогнем.

Воєнна фльота разом з дунайською фльотилею очистила Дунай з мін і забезпечила плавбу по Дунаю.

Ворог не налітав на терени Великонімеччини.

—o—

Бої в Іраку

ВСІ НАФТОПРОВОДИ В РУКАХ ІРАКАНСЬКИХ ВІЙСЬК.

В **Іраку** проголошено загальну мобілізацію всіх родів зброї, при чому пороблено всі заходи для повної забезпеки перед саботажами англійських аґентів. Прем'єр міністрів Ель Кайляні виголосив промову, в якій, між іншим, подякував народові за його дисципліну, а війську за героїчну поставу.

З Баґдаду подають, що в Іраку є тепер **три боєві фронти**. Перший біля Габбанії, летовища віддаленого 5 км. від Баґдаду, над озером тієї самої назви. Тут мають англійці 80 літаків і тисячу вояків, що бороняться у провізоричних полевих окопах. Вони окружені з усіх сторін.

Другий відтинок фронту тягнеться від **Басри** до летовища Исаіба та опісля до границь еміpату Ковейт, обсадженого англійцями. Минулої середи прийшло тут до першого зудару і тут саме перейшло багато **індійців з англійських частин до іраканців**.

Третій фронт — це партизантські бої в західній пустині біля форту Рутба, вздовж трансйорданської границі.

Під Басрою окружування англійських відділів, що тут висіли на сушу, затіснюється з кожною годиною без помітного спротиву: англійці розчислюють на те, що іраканці підсунуться ближче під гарматний засяг англійських боєвих кораблів у пристані. Індійці постійно перебігають з англійських частин до іраканців.

Завзяті бої йдуть саме тепер на першому відтинку, під Баґдадом, довкола летовища Габбанії. Англійські літаки бомбардували позиції під Гарфаром та Рашідом, при чому поцілили в Рашіді полеву лікарню. Іраканцям вдалося спалити англійські резервуари пальних матеріялів в Габбанії.

Іраканське боєве звідомлення подає, що всі нафтові копальні та нафтопроводи в руках іраканських військ. Заклики Абдуль Ілляга, що втік до Амман та через єрусалимське радіо закликає арабів вступати до англійської армії, не найшли ніяких відгуків. Араби, замість проливати братню кров, солідарно йдуть проти Англії. Також продираються гуртами арабські загони з інших арабських країв, щоби вступати в ряди іраканців.

Великий єрусалимський муфті, що перебуває на еміграції в Баґдаді, видав до єрусалимських арабів, як їхній зверхник, заклик до бою з англійцями.

Арабський світ проти Анґлії

БЕЙРУТ, 6. V. — В околиці **Каблюсу** в середній частині Палестини дійшло до нападів арабських повстанців на англійські війська. Тому командант англійських військ у Наблюсі заборонив вночі ходити по місті. В Наблюсі увязнено багато закладників.

З Аману, столиці **Трансйорданії**, повідомляють, що бедуїнські племена зайняли ворожу поставу до Англії. Недалеко Ману в південній Трансйорданії дійшло до перестрілок бедуїнів з англійськими стежами.

Індуські вояки проти Анґлії

РИМ, 6. V. — Як подає аґенція Стефані з Царгороду, між англійськими та індуськими частинами дійшло до сутичок в околиці Марса Матрук. Индуси отверто обурювалися системою, що її стосують англійці в Індії. Англійська військова влада мусіла перенести індійські частини в інші околиці, щоб запобігти дальшим заворушенням.

—o—

Без клясових конфліктів

Краків, 6. травня 1941.

Станова структура українського народу суцільна, сіро одноманітна. На пальцях можна було порахувати українців, що мали змогу жити в достатку, без важкої праці, виключно з доходу від капіталу. Підкреслюю „мали змогу", бо тип рентієра, який зовсім не працює, у нас невідомий, чужий нашій психіці. У нас шукав за працею кожний, навіть за слабо платною працею. Можна сміло сказати, що 99.9% українців живе виключно з власної праці. У тому наша слабість — і наша сила.

Марево недостатку важкою зморою висіло над нами в часах польського ярма. Ми не мали доволі капіталів, щоб розбудувати варстати, які заабсорбували б усі українські руки, охочі до праці, відтіль безробіття, нужда. У нас не було економічно незалежних людей, які, маючи забезпеку істнування для родини, могли б усе ставити на карту. Наші сироти винародовлювались у чужих захистах, бо ми не мали доволі матеріяльних засобів на харитативні цілі. Наші науковці, письменники, мистці не могли розгорнути крил до лету, бо ми не мали засобів на культурні цілі.

Зате ми не знаємо тих внутрішніх зударів, що розсаджували майже всі народи. У нас нема конфліктів клясових інтересів, бо цілий наш нарід належав до одного табору — до світу праці. Ворожа агітація проти „української буржуазії" вдаряла в порожнечу. Відсутність клясової боротьби є не лише дуже вартісна для нинішнього дня, але й дає чималі вигляди на завтра. Знаємо, що коли почнемо жити повновартним життям, не загрожуватимуть нам внутрішні небезпеки, які розсаджували інших.

Але в ці оптимістичні міркування вкрадається маленька критична рефлексія.

Наша література краще, ніж яканебудь інша, описала селянську нужду — але не було у нас кому зорганізувати рільних робітників проти жахливого визиску польських дідичів. У нас чимало писалося про потребу організації робітництва, але в тому напрямі ми не вийшли поза львівську „Силу". Не можемо похвалитися ніякою поважнішою акцією для оборони українського світу праці перед визиском чужого капіталу. Зрештою і до деяких наших працедавців мав світ праці оправдані побажання. І в нас траплялися установи, де службовик з родиною діставав місячно кількадесять золотих. Без сумніву, не був це капіталістичний визиск праці у повному розумінні; в нас виплачували голодові платні тому, щоб збільшити зиск не власний, а установи — здебільша кооперативної установи, бо капіталістичних підприємств у нас не було.

Ми мусимо зрозуміти, що відсутність клясових конфліктів є чималою цінністю, якої не вільно наражувати — навіть у добрій вірі. Від того зрозуміння залежить повний, гармонійний розвиток народу у майбутніх, кращих умовинах.

Б. Галіт

Професійні школи та перевишкіл учителів до них

З великим вдоволенням довідалося українське громадянство зі сторінок „Краківських Вістей" про перевишкільний курс для учительок шкіл домашнього господарства, зорганізований УЦКомітетом у Криниці.

Справа не у тім, що 30, або 50 панночок чи жінок на початку вересня або жовтня ц. р. дістане учительські посади. Єдине суттєве те, що абсольвентки цього курсу набуте знання понесуть в наше село, щоб там учити, як селянська дівчина чи жінка має працювати в хаті, родині, городі, як має виховувати й перевиховувати дітей на майбутніх чесних громадян. Такий курс — це велика благодать у сучасну хвилину і нам треба би ще перевишкільних курсів та шкіл для перевишколу народніх учителів до праці у сільсько-господарських школах для хлопців на селі, і промислових школах різних фахових та професійних груп у місті. Примусова комасація сільських господарств, вапроектована Урядом Ґ. Ґ., (гл. „Краківські Вісті" ч. 4 з дня 7. І. 1941) наближається (вже заложено картотеки господарств та призначено повітових і волостних аґрономів).

Тимчасом у Білгорайськім повіті, а як чувати, і на цілій Холмщині, не зроблено нічого, щоби приготувати українське селянство до цієї акції. А справа пекуча, не маловажна. Комасація визнає лише таких господарів, що вміли б найкраще і по сучасному господарити. Хто цього не буде вміти, піде шукати іншої праці. І саме про цю справу не повинні забувати українці над Бугом і Сяном на Холмщині, Підляшші та Лемківщині, коли хотять утримати в своїх руках не тільки цей дотеперішній стан посідання, але ще й придбати землі, — повернути те, що втратили колись у минулому.

Ось чому виринає ця пекуча потреба масової орґанізації професійних обовязкових, але державних дво-, а навіть трьохрічних шкіл — сільсько-господарських для хлопців, жіночих — домашнього господарства для дівчат, промислових для річних фахових та професійних ґруп. Перші дві із них повинні бути не тільки в кожній українській волості, але й у кожнім більшім селі, треті у кожнім місті, чи містечку. На Холмщині, в Білгорайщині, вони потрібні навіть у більшій кількості, як це вже зроблене в ярославському та сяницькому повіті.

Та найбільшою перепоною в орґанізації тих шкіл — це недостача фахових учителів. Проґалину в цій ділянці вже виповнює УЦК, орґанізуючи у Криниці 3-х місячний перевишкільний курс для учительок народніх шкіл. Обовязком українського громадянства допомогти нашій центральній установі зорґанізувати у найближчім часі ще перевишкільні курси для учителів, котрі приготували б їх до праці в сільсько-господарських школах на селі, або промислових у місті. Можна надіятись, що найвища шкільна влада допоможе у тих справах, про що згадують розпорядки Шефа Науки, Виховання і Народньої Освіти при Уряді Ґ. Ґ. (гл. „Амтсблят д. А. В. Е. у. V." Гефт 1/2, І-ІІ. 1941, стор. 24—32 та 18—23).

Кадри, котрі скінчать такі курси, будуть працювати провізорично до часу, заки прийдуть до нас учителі з вищою освітою, значить, фахові аґрономи та інжиніри. Тому тимчасові учителі мусять уже виповнити порожнечу у фаховому шкільництві, і, якщо вони солідно працюватимуть, матимуть змогу вдержатися на своїх становищах нарівні з дипльомованими аґрономами та інжинірами. Як би воно не було, орґанізація професійних шкіл на селі й у місті та попередня орґанізація перевишкільних курсів для учителів для тих шкіл поставлять наше селянство й міщанство на вищий ступінь матеріяльної культури, даючи притому змогу вдержатися українцям на своїх етноґрафічних землях, а водночас дадуть і працю безробітній інтеліґенції.

Н. Касперович.

АНҐЛІЙЦІ ВТІКАЛИ ЗАЗДАЛЕГІДЬ

БЕРЛІН, 6. V. — Стверджено, що коли анґлійські частини були вже на кораблях, австралійці й новозеляндці боролися під Ляміею й Термопілями. Між 8.200 британськими полоненими тільки кілька сот є анґлійців, величезна більшість полонених походить з Австралії й Новозеляндії. В районі пристані Калімаї німецькі війська примусили піддатися 7.000 британських вояків.

—o—

КРИВАВІ СУТИЧКИ В ПАЛЕСТИНІ

БЕЙРУТ, 6. V. — В Палестині вибухли заворушення арабського населення проти жидів. Кілька визначних сіоністів увязнено. В деяких сторонах краю дійшло до кривавих заворушень. До цього причинилися в значній мірі події на Балканах і в Іраку

—o—

ЗАКЛИК ПРЕМІЄРА ІРАКУ

ШВАЙЦ. БЕРН, 6. V. — Як подає Авас з Баґдаду, премієр Іраку виголосив радіопромову. Він висловив признання народові, старшинам і воякам Іраку за докази любови до батьківщини в перших днях боїв. Нарід, що має таку хоробру армію, не може пропасти. Уряд і цілий іракський нарід рішені зробити все для оборони краю. В цілому Іраку відбуваються маніфестації в честь уряду. В неділю ранком перелетіли вперше анґлійські літаки над Баґдадом і скинули бомби. Зістрілено один анґлійський літак типу Велінґтон.

—o—

СУТИЧКИ МІЖ АРАБАМИ Й ЖИДАМИ

БЕЙРУТ, 6. V. — На вулицях Баґдаду дійшло до гострих сутичок між арабами й жидами, що намагалися роздавати між арабським населенням летючки провокаційного змісту. Зловлених жидівських аґітаторів злінчувало іракське населення.

—o—

Світ з приводу промови Фірера

ІТАЛІЯ

РИМ, 6. V. — Римська понеділкова преса подала промову Фірера як найбільшу сензацію. Щоденник „Пополо ді Рома" зазначує те, що Фірер признав участь Італії в перемозі на Балкані. „Тевере" стверджує, що Фірер у справжньому світлі зясував виступ Італії на Балкані. „Месаджеро" підкреслює, що промова Фірера доказала вину Анґлії, яка несе відповідальність за те, що Европа не може мирно працювати. Крім того згаданий часопис висловлює якнайбільше вдоволення італійського народу з приводу признання Фірера для італійців.

ЯПОНІЯ

ТОКІО, 5. V. — Таксамо японська преса подала промову Фірера й вказала на її величезне значіння. Щоденник „Гохі Шімбун" написав з того приводу, що „рішучість Гітлера тверда, наче залізо". „Його стратеґія ще раз доказала свою гнучкість і вона може пристосуватися до кожної ситуації". „Йоміюрі Шімбун" зазначує, що куди не пішов би Фірер, всюди його супроводить перемога. „З кожною хвилиною щораз більше росте тінь смерти над Анґлією" — кінчає свої міркування „Йоміюрі Шімбун".

ФРАНЦІЯ

ПАРИЖ, 6. V. — Щоденник „Франс о Травай" пише, що райхстаґ почув обширний звіт про перемогу на південному сході з уст самого Фірера. Далі французький щоденник зазначує, що анґлійці пожертвували новозеляндців і австралійців для власного інтересу. Інший щоденник „Ожурдві" пише, що майбутні покоління поділять історію сучасної війни на дві фази. Перша саме закінчилася і вона обіймала боротьбу за те, щоби Анґлію прогнати з Европи. Тайна дотеперішньої переваги Анґлії скривалася в її вмінню ділити Европу. Матеріяльні багатства зпевнювали Анґлії також і політичну перевагу. Вже Наполеон розумів обставини боротьби з Анґлією не інакше, як Фірер. Але французькі революційні ідеї, що завойовували тодішню Европу, спричинили союз загрожених монархів на шкоду Европи. Канцлер Гітлер має щастя жити в добі занепаду демократій.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ

БЕРЛІН, 6. V. — Щоденник „Ню-Йорк-Дейлі-Нюс" пише, що Америка розчарована тим, що Фірер не сказав, що думає робити далі. Американський щоденник розчарований також і тим, що німецькі втрати на Балкані такі малі. Американська преса радо містила всякі небилиці про бої на Балканах. Ще 15. IV. атенське радіо розповідало про те, що серби відбили Скопле і захопили 20.000 німецьких вояків. Тепер, очевидно, настало розчарування, бо на Балкані нема вже ніодного анґлійського вояка, здібного до бою. „Дейлі Нюс" і „Дейлі Миррор" написали, що „Гітлер хвалиться, що може бити ввесь світ і Злучені Держави", хоч в дійсності Фірер нічого іншого не заявив, як тільке те, що буде боронити інтереси Німеччини всіми засобами, які Господь Бог дав до розпорядимости німців.

— **КАНЦЛЕР ГІТЛЕР** іменував посла Альтенберга повновласником Німеччини у Греції, а посла Бенцлера повновласником міністерства закордонних справ при військовому командантові в Сербії.

— **ІРАКСЬКІ ВІЙСЬКА** перетяли нафтопроводи, що лучать Керекук з Гайфою. Ними перепливала нафтова ропа для анґлійської середземноморської фльоти.

— **ІРАКСЬКИЙ ПРЕМІЄР**, Рашид Алі ель Кайляні, виїхав на фронт до вояків, що беруть участь у боях.

— **ЗАТОПЛЕНО ДВА АНҐЛІЙСЬКІ КОНТРТОРПЕДОВЦІ**, „Діямант", 1.375 тон, і „Врайнек", 1.100 тон.

— **ПРОВІНЦІЮ ЛЮБЛЯНУ**, як складову частину Італії, створено зі здобутих словінських територій.

Кінець балканізму

(Від нашого кореспондента)

Берлін, 30. квітня 1941.

Рівно місяць тому наведена тема мала бути найпопулярнішим пресовим гаслом на сторінках усіх обєктивних газет. Навіть сам славний французький історик Аното, проповідник найгострішого протинімецького курсу французької політики, почав був снувати рефлєкції на тему мирної полагоди неспокійних балканських проблєм під проводом німецької закордонної політики. У самому ж Берліні — як ми вже підкреслювали — панувало найщиріше вдоволення з добровільного підпису Югославії під пактом трьох. Сьогодні — щораз більше найповажніших щоденників і журналістів у Німеччині і за кордоном вертається до тієї самої теми. „Кінець балканізму" — два ті самі слова, що й перед місяцем, але яка ж інша їх вимова, тло й які переміни довкола їхнього фактичного змислу.

Перед місяцем писалося, що бенешівський дух малоантантщини, який висів над державами Балкану, дух узалежнення балканських держав від демократичного світогляду франко - англійського імперіялізму, проминув безповоротно. Теперішні арґументи для тези про кінець балканізму опирують іншими даними: нова доба на Балкані стала фактом після інтервенції німецького меча, інтервенції, яку Англія хоче, як завсіди, зіґнорувати (мовляв, їй треба було лише виграти ще один місяць на часі), а яка є блискучим продовженням німецької мілітарної епопеї теперішньої війни двох світів і двох світоглядів. Кожного, хто має нагоду оглядати свіжі, найновіші німецькі фільми з фронту, вдаряє в очі парадокс: коли серби споглядають прихнюплено на перемарш німецьких залізних дивізій через їхню столицю, або посміхаються зрезиґновано й розсіяно; коли зрозумілою є радість хорватів, які несподівано осягнули за одну ніч державу, то вершком суперечности є квіти й вияви радости грецьких мас, що виходять назустріч німецьким арміям і ґенералам під проводом своїх високих урядовців і достойників єпископів. Це доказ, що війна для греків була непопулярна та що грецький народ не дуже погоджувався у своїх поглядах з поглядами проанґлійського королівського уряду на Німеччину, яка навіть не хотіла довгі місяці встрявати у грецько-італійський конфлікт. Ніхто тут, у Берліні, не сумнівається, що й політика, яку Німеччина, ставши сильними ногами на цілому бурхливому півострові, поведе супроти греків та їхньої бувшої армії, буде далеко інша від тої, яку поведуть, чи вірніше, вже ведуть супроти Сербії, зруйнованої власними синами. Коли вчора, як і три тижні тому, в неділльне передобіддя зачали падати на Берлін, в сурмах перемоги, вістки про обсаду Атен, Коринту й Пельопонезу — Берлін радів, переживав екстазу.

Ніякого послуху не дають тут, очевидно, пропаґандивним „трікам" англійського радія, мовляв, перемога Німеччини на Балканах розтягнула німецькі фронти. Берлін, цей політичний і цей загально-людський центр, коментує ситуацію інакше: неспокої і невдоволення з поразки австралійських експедиційних військ в Австралії доказують, на його думку, що Англія перерахувалася з силою своїх кольоніяльних резерв і симпатій. Як не як, англійська геґемонія на Середземному морі захитана й ледви чи врятують її переходові малі здобутки на африканських фронтах. Найсильніший одначе безсумнівно, німецький контраргумент на англійський закид, мовляв, англійський маневр на Балкані розтягнув німецькі сили, відтягнувши безпосередню загрозу десанту в Англії. Німці не вірять на слово англійським пропаґандистам: вони знають, що, на ділі, **німецький натиск на Англію в нічому не змінився.** Німеччина має такі людські і матеріяльні резерви, що може всі свої кордони і сусідні країни обставити військом і все ще їй не забракне сил, ані матеріялу. Звертають на це найкраще увагу берлінські поінформовані військові кола, які кажуть таке: найцікавіший момент заістнував у поході на Грецію **в моменті обсади Пельопонезу й кількох островів німецькими спадунами з повітря.** Має це бути лекція для Англії. В тому властивий змисл мілітарної лекції на Балкані, яка дала Німечині, при невеликих втратах, міст до Африки й близькоду найважнішого моря та комунікаційних, життевих артерій Британії. І в тому мілітарному моменті лежить сьогодні змисл властивого кінця балканізму.

КТВ.

БОМБАРДУВАННЯ МАЛЬТИ Й ТОБРУКУ

РИМ, 6. V. — **Головне Командування Італійської Армії** подає:

Вночі з 3. на 4. ц. м. сильні ескадри німецького летунського корпусу збомбардували успішно морські й летунські бази на острові Мальті, де спричинили пожежі, вибухи й важкі втрати серед важних військових обєктів. У повітряних боях над **Мальтою** дня 4. ц. м. німецькі літаки зістрілили 2 ворожі ловецькі літаки.

У **Східній Африці** італійські акції під **Тобруком** розвиваються успішно. Летунство збомбардувало укріплення **Тобруку.**

У **Східній Африці** італійські частини на відтинку Аляджі відперли ворожу атаку, завдаючи ворогові поважні втрати. Серед убитих англійських вояків найдено багато жидів з Палестини.

—o—

ПЕРШІ УСПІХИ ІРАКСЬКИХ ВІЙСЬК

ШВАЙЦ. БЕРН, 6. V. — З Багдаду повідомляють, що на летовищі в Габанії знищено на землі 5 англійських літаків. Іракські летуни обкидали бомбами летовище Габанія. Також артилерія обстрілювала це летовище. Загалом знищено 26 англійських літаків. Змоторизований англійський відділ намагався зайняти форт Рудба з летовищем, та його відбили з втратами. На полі бою ворог залишив кілька знищених повзів.

—o—

АМЕРИКАНСЬКІ РОБІТНИКИ ПРОТИ ВІЙНИ

НЮ-ЙОРК, 6. V. — При участі понад 200.000 робітників відбувся в Ню-Йорку великий похід. Несли 6 домовин з написами: „Транспорт під охороною — це смерть!". На інших транспарентах були написи: „Геть з руками від Ірляндії!" — „Збережіть Злучені Держави перед вмішанням до війни!"

—o—

— ДІТОЧИЙ САДОК У КРАКОВІ. В перших днях травня буде відкритий діточий садок для українців міста Кракова й округи. Садок є під дбайливою опікою Жіночої Секції у Кракові. Місячна оплата за 1 дитину виносить 20 зол. Для незаможних знижки. Діти в садку будуть доживлювані 1 раз денно теплою стравою. Вписи та інформації в днях від 1.—3. травня год. 15—17, і в неділю 4. травня год. 10—12 в домівці садку, вул. Зелена 18, м. 1. — УДК-Краків.

о. ІВАН КОТОРОВИЧ

Тернистий шлях Холмщини*)

Простоявши декілька днів, переїхали ми 23. червня за місто Холм, у ліс коло Серебрища. В навечеря св. апостолів Петра й Павла, 28. червня, ходили ми цілим гуртом до Холма на Всеношну, що її правив тодішній холмський єпископ Анастазій. Під Серебрищем простояли так два тижні, надіючись, що ось-ось повернемося додому. Але так не сталося. Одного дня зявився серед нас холмський губернатор Волжин і наказав чимскоріш вибиратися далі. В неділю, 2. липня, відїхали ми до Угруська, над Бугом, і перестояли там цілий тиждень. 10. липня вирушили за Буг і вже кожний день таким біженським табором, через міста й села України, посувалися далі на схід.

Під Кобринем, на Поліссі, військо зареквірувало наші корови, що ми годували в дорозі. Військо давало якусь грошеву винагороду, але всеж таки селянам важко було розставатися з останнім доробком, зокрема жінкам. Тож вони заводили, плакали ревними сльозами за своїми корівками. Від Кобриня їхалося нам дещо краще, але вже по кількох днях, через велике скупчення народу і пиття води з різних придорожних керниць, кинулась страшна пошесть — холера, що встелила цей тернистий шлях могилками, розкиненими скрізь при дорозі: під лісами, на лугах і ровах. На щастя, в нашій валці було лише два випадки холери. Померли нагло в селі Замшанах — Прокіп Бурда й Анна Уляницька з Лотова, інші, слухаючи моїх порад, таки врятувались від тієї жахливої пошести. Годону ніхто з нас тоді не відчував. Я мав посвідку, де були списані всі мої парохіяни, так що за кожним разом на „пітательних пунктах" вдавалося з різними перипетіями добувати для цілої валки хліб, мясо, цукор, кашу й інші продукти. Крім того, як діякон, був в духовній рясі; мене загально брали за священика та прихильніше поводилися з нашою валкою, ніж із тими ґрупами, що їхали без своїх душпастирів. Багато допоміг нам у тому і холмський єпископ Анастазій. Він аж до самого Рогачева, могилівської губернії, їхав за народом. В день Успення Пресв. Богородиці, 15. серпня, дігнав він нас своїм автом, задержався на дорозі і просив, щоби йому наш церковний хор — широко відомий на цілій Холмщині — заспівав дещо. Хор відспівав тропар і многоліття. Єпископ відправив 29. серпня для своїх виселенців біля міста Рогачева, під голим небом, Службу Божу.

Тоді під Рогачевом зібралася сила-силенна народу. Не було ніякої гігієнічної і санітарної опіки. Поля і ліси, залиті народом, так занечищено, що й стати було годі. Люди гинули, як мухи відразу. Тут почали нас ваґонувати в ешелони, відправляти далі в глибину імперії. Біженці мусіли розставатися з останнім майном: кіньми й возами, мусіли самі шукати покупців на це все, а щойно, продавши на власну руку, як попало, йшли на стацію і там під дощами й серед нужденних обставин чекали своєї черги. В цьому місті вдалося мені виклопотати по різних урядах по 1 рублеві на коня і по 50 копійок на душу запомоги. Наше село, послухавши моеї ради, не пішло за прикладом інших сіл. Коней ми не продавали, а чекали на відповідь від губернатора. Не маючи великої надії, чи щось з цього вийде, вислав я був телеґраму до холмського губернатора, який уже урядував в Москві, щоб дозволив нам заваґонуватись разом із возами та кіньми. Яке ж було мое здивування і радість цілої громади, коли надійшла позитивна відповідь. Дехто навіть заміняв поганий віз за добрий і так ми відїхали на стацію Чипляєво, з якої нас усіх двома транспортами й відправили.

Так доїхали ми аж до міста Самари, де застали вже мороз. Тут дістав я нову запомогу для людей і коней, при тому довідався, що один наш транспорт поїде в Ташкент, другий в Омськ. Пішов я до влади просити, щоб не ділили мені парохії, а пізнали всіх в одно місце. В міжчасі оба поїзди відїхали на стацію Кінель, і я лишився сам. (Далі буде).

*) Див. ч. 94.

Де цісарі і магараджі лікувалися

(Від нашого кореспондента)

Піщани-Купелі, кінець квітня 1941.

До переділу новітнього вагону входить кондуктор і чемно будить подорожніх. Звертає нашу увагу, що наближаємося до цілі нашої подорожі. Поспішний поїзд виїздає на широку, велику та врожайну рівнину. За нами ще видніють гарні словацькі гори. Там іззаду лишилися чи не найкращі гори Европи — Високі Татри. Перед нами, на південному сході, стелеться багата середньоевропейська низина, що кінчиться аж ген там за кордоном колишньої Югославії, яка так нерозумно довела до упадку своєї держави. І, здається, що наш сталевий кінь відчуває ці великі, рівні простори перед собою, бо просто з жахливою скорістю рветься вперед мальовничою долиною ріки Ваг.

Врешті злегка, майже нечутно, поїзд пристає. Висідаємо і — перед нами невелика залізнича стація з написом: Піштяни. Так, ті Піщани, що про них сьогодні знають майже всі культурні народи. Піщани, де вже віддавна виздоровлювало багато тисяч представників усіх народів і куди їздили лікуватися та відпочивати цісарі, голови держав, князі і казково багаті індійські магараджі.

На цій стації рівночасно з нами висідає небагато подорожніх, та й ці не купелеві гості і не хворі. Сезон тут ще не почався, а війна до деякої міри припинила купелевий рух. Чи не кожний, хто перший раз висідає на цій невеликій стації — є так трохи розчарований. Сама стація і найближче довкілля — хоч усе гарніше й елегантніше від своїх посестер — ще нічого не каже про світову славу й значіння купелів. Початок міста так само нецікавий. Малі одноповерхові дімки. Тільки серединою пряме широка, рівна асфальтова вулиця. Щойно далі, кілька сот метрів від стації відчуваємо, що входимо в мале, але новітнє західньо - европейське містечко. Всі вулиці й хідники у Піщанах — прекрасний асфальт. У місті чимало нових, модерних, кількаповерхових камяниць і повно крамниць, що переповнені всяким добром. Тут можна й тепер дістати речі, які, звичайно, бувають тільки у великих містах, бо сюди місцеві купці спроваджували для багатих купелевих гостей — найкращі товари. І все це тут у довільній кількості та в вільній продажі. Ніяких і в нічому обмежень нема. Мешканці міста назагал дуже добре одягнені й мають високу життеву стопу — всі вони живуть славою своїх купелів. У Піщанах-місті вечорами всі каварні, винарні, ресторани переповнені. Всюди танець, музика, вино. Так, немов би війни й не було.

Властиві купелі находяться трохи осторонь від міста на малому острові, посередині ріки Ваг. Місто сполучене з купелями новим прекрасним репрезентативним мостом, що на ньому находяться ще окремі відпочинкові, елегантно уладжені салі, малі крамниці, тощо. Купелева частина — це місто само для себе. Тут тихо й спокійно. Гостей тепер небагато. Є хворі німецькі вояки, що тут лікуються. Гості зачнуть щойно приїздjати. Були часи, що в одному тільки сезоні відвідувало купелі до 35.000 гостей з усіх частин земної кулі.... І варто сюди їздити. Майже кожний хворий на ревматизм вилікувався тут. Тепла лікувальна боровина й гаряча вода, що вибивається наверх із глибини 1.550 м., завсіди й у найтяжчих та просто безнадійних випадках помагає. І є це свого роду одинокі купелі на лікування ревматизму в цілому світі. Недаром їздили сюди навіть індійські магараджі, багаті американці, англійські плютократи, князі та інші багатії. Так у 1917 році три цісарі: Фердинанд, Вільгельм і Карло в готелі „Термія" рішали про хід підморської війни.

Може буде наших Читачів цікавити й те, чи живуть тут українці. Так, є і тут кілька наших, бо де б нашого брата не було? І ці піщанські українці матеріяльно досить добре ситуовані, також тужать за рідною землею і постійно цікавляться долею своїх братів по цьому боці Сяну—Буга. Не попадають у зневіру й не топляться в чужому морі.

Кілька днів Великодньої відпустки дуже швидко минає. Треба вибиратися назад додому, до другої своєї Батьківщини, на рідну Лемківщину. Товариш — учитель з Пряшівщини — вже відїхав, бо, мовляв, Великодні свята є для нього найкращі не там, у чужій державі, але між своїми братами. І я признаю йому рацію. Перший Великдень по березневих подіях святкував я у Відні, другий уже на рідній землі — в лемківській столиці. І де були Великодні свята найкращі? Таки там, у тих наших горах, на вбогій Лемківщині! Там були свята найгарніші, найвеселіші, бо здавались такими рідними. І ніде на світі це наше вічне... Христос Воскресе із мертвих... не звучить так, як на нашій землі.

Юрій Таркович.

Німецькі студенти й пропаґанда

Дуже поважною зброєю у кожній ділянці життя є пропаґанда. Очевидно, тоді, коли маємо до діла з критичною публикою, і коли вона опирається на дійсних даних та переводиться вміло, відповідно до обставин життя й хвилини.

Прикладом доброї пропаґанди є сьогодні саме німецька, не та давня, а сьогоднішня, пропаґанда. Кожна річ пропаґанди, що має вийти у світ, перестудійовується у Німеччині до найдрібніших деталів. Зокрема такою є сьогоднішня пропаґандивна війна проти Анґлії.

Уже здавна, а ще більше з хвилиною, як почалася війна, студіюють у Німеччині все, що там діється, на наукових основах. До цього призначені університетські й узагалі високошкільні катедри, а їх учні-студенти є при цьому помічними силами. Сьогодні працює на тій ділянці біля 5.000 студентів. Студенти філософії досліджують науку анґлійських філософів, щоби використати їх цитати для політичної арґументації проти Анґлії. Студенти літератури прослідjують погляди великих чужих письменників і поетів про Анґлію. Студенти права вишукують ті точки міжнароднього права, що їх анґлійці нарушували, або перекручували на свою користь, а також слідкують за їх соціяльним законодавством. Студенти медицини вишукують дані про гігієнічне занедбування широких мас в Анґлії. Студенти економічних наук досліджують анґлійську соціяльну політику й методи господарської політики у відношенні до інших держав і народів. Студенти історії мистецтва збирають протибритійські карикатури з усіх часів боротьби проти анґлійського вмішування до чужодержавних інтересів. Студенти технічних наук слідкують за тим, як анґлійці крали чужі патенти, чи використовували чужі фірми.

Уже ці приклади, які очевидно далеко не насвітлюють цілости студій, говорять про ту старанну докладність у студіях. Самозрозуміле, що до диспозиції кожного студента є належно дібрані бібліотеки, архіви, музеї і т. п. Зібраний матеріял провірюється, сортується, складається і віддається, куди слід.

Ось так втягається до праці для батьківщини німецьких студентів. Вони вчаться при цьому докладности, солідности у виконанні завдань, пізнають справжнє життя чужих і вчаться порівнювати з досягами у своїй батьківщині. Одночасно віддають реальну прислугу батьківщині. Ясно, що кожному з них мусить справляти внутрішнє вдоволення, коли він бачить, що зібрані ним матеріяли причинилися до поборювання противника.

„Дас Райх" з 4. травня ц. р. подає, що до сьогодні цим способом зібрано вже про саму тільки Анґлію 20.160 вповні вартісних витягів із джерел. Багато з цього використано, а пропаґанда в краю і за границею, завдяки добре обґрунтованим твердженням, має поважні успіхи.

Лондон боїться зачіпати висновки Фірера

БЕРЛІН 6. V. — Лондон ще ніколи так не промовчував промови Фірера, як тепер. На увагу заслуговує спосіб, в який анґлійське радіо передало слова Фірера. Наперед промовчали перед анґлійським громадянством усе, що могло би бути справді прикрою несподіванкою, отже дані про дуже малі втрати Німеччини і про те, що вона вжила до боїв з анґлійцями небагато дивізій. Щойно в неділю пізнім вечером рішилися в міністерстві інформації повідомити народ і про ту компромітацію.

Досі політичні кола Лондону здержувалися від того, щоби зайняти річеве становище до промови Фірера. Покищо — як звичайно — повторюють, що вона „не принесла нічого нового".

Одночасно там сподіваються, що найближча дискусія в парляменті зупиниться над справою німецьких втрат, і тому анґлійці намагаються знайти якесь оправдання. На знак згори, анґлійська преса кинулася на слова Фірера про краще озброєння німецької армії. Анґлійський уряд хоче того вжити для власного виправдання, що Анґлія програла похід на Балкані через матеріяльну перевагу Німеччини. Цікаве теж і те, що від якогось часу в Анґлії перестали говорити про виробництво літаків і тепер дуже багато уваги присвячується справі виробу повзів. Всі говорять, що продукція панцирної зброї мусить посилитися.

——o——

— **ЖИДИ В БАҐДАДІ** замкнули свої крамниці та намагалися викликати заворушення. Вони розсівали панічні вістки. Жидів поставлено у стан обвинувачення.

— **ЕСПАНСЬКИЙ МІНІСТЕР** закордонних справ, Серано Сунер, виголосив гостру промову проти плютократів, що мішаються у внутрішні справи Еспанії.

— **АВСТРАЛІЙСЬКИЙ ПРЕМІЄР** Мезіс, що прилетів з Лондону до Лісабони, відлетів американським літаком „Клипером" до Ню-Йорку.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ТРАВЕНЬ.

7. Середа — пр. Сави С.
8. Четвер — Марка ап.

— С. ЮРА — це найпопулярніше серед нашого народу свято весни. В цей день багато в нас празників. Із цим святом звязано безліч пословиць, віщувань та ворожб, що сягають ще поганських часів. На Юра в Гуцульщині виходить на полонини маржина, себто вівці та худоба на пасовисько. І всюди так на наших землях водиться, що худобу виганяють пастись щойно на св Юра. Звичайно на Юра бувають уже великі трави, — цього року й пастись нема на чому. Травень — не травень, а щось таке, як у листопаді...

— ЧЕРГОВИЙ ВИКЛАД НАУКОВОЇ РАДИ при УЦК у Кракові з ділянки Шевченкознавства відбудеться в середу 7. травня в год. 19 (7. веч.) в салі „Українського Видавництва" при Райхсштрассе 34. У програмі відчит проф. Богдана Лепкого на тему: „До джерел Шевченкової творчости". — Гостям раді.

— ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ГІМНАЗІЇ В ХОЛМІ повідомляє, що наука у клясах І., ІІ., ІІІ. і IV., після короткої перерви, починається в четвер, 8. травня. Наука у клясах V.—VIII. відбувається правильно, без перерви. — Управа.

— КОМІСІЯ ДоФУС-а в Берліні взиває усіх стипендіятів, що вносили свої прохання безпосередньо до Комісії ДУС у Кракові, подати негайно свої докладні адреси. Від цього залежатиме, щоб стипендіяти в якнайкоротшому часі одержали гроші.

— БУВШІ ПОЛОНЕНІ-УКРАЇНЦІ зложили на українських інвалідів (у РМ): Банах Е. 10, Бурик Ів. 10, Яворський Мих. 10, Петришин В. 10, Михайлишин Вас. 10, Малярський Вол. 10, Рокицький Яр. 15, Ягла Петро 20, Яворський Евст. 10, Глущук Ол. 10, Боднар Гр. 4. — Разом 119 РМ.

— ПОЖЕРТВА БІБЛІОТЕКИ. На прохання архиєпископа холмського Іларіона Українське Видавництво в Кракові пожертвувало для бібліотеки Турковицького Жіночого Манастиря 138 книжок українських авторів.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили в канцелярії КоДУС-у (в золотих): інж. Леськів 50, ред. В. Глібовицький 50, Сторощук Роман 5, інж. Тарнавський Омелян 5, курсанти яєчного курсу 12, м-р М. Ценко 60, д-р К. М. 5, Михайлів Роман 5, інж. Бродович Василь 5, інж. Пузяк Мирослав 5, м-р К. П. 10, дир. Витанович Ілля 2, інж. Хомишин Микола 5, д-р О. Котик-Степанович 5, Бійовська Галина 3, Колтун Юліян 5, Козенка Корнилій 10, проф. Герасименко Полікарп 20, Кравчук Евген 1, Вахнянин Ярослава 5, м-р Яримович Роман 5, інж. Татомир Володимир 5, Березовський Данило 5, Каратницький Остап 10, Целевич Евген 3.25, Шевчик Іван 5, м-р Н. Н. 5, інж. Мохнацький Ярослав 5, інж. Артимишин Юрій 20, Гарасимович Іван 5, Делегатура УДК Балигород 250, Олександер Літот-Лотоцький 50, Інж. А. 5, інж. Корінева Анна 2, Інж. Хроновят Михайло 20, інж. Бойдуник Осип 20, о. Клюфас Іван 5, Зуб Лев 2, д-р Саноцький Петро 30. — Хто черговий?

— СПРАВЛЕННЯ ДРУКАРСЬКИХ ПОМИЛОК. У вчорашньому числі „Крак. Вістей", у якому ми подали промову Фірера, на 3 стор. у 19-му рядку згори наслідком друкарської й коректорської помилки надруковано: „...німці взяли в полон 6298 сербських старшин і вояків", замість: „6298 сербських старшин і 337.864 вояків". Дальше переставили там рядки 20. і 21. згори. Рядок 20-тий має виглядати: „До цього числа полонених не зараховується вояків німецької національности, хорватів і македонців, що їх переважно зараз пускали на волю".

З життя студентської молоді

Як працювала віденська „Січ" у І. триместрі 1941 р.

І. триместр 1941 р. (13. І. — 29. III.) позначився значним припливом нових членів (рівний або вищий чисельний стан був тільки в рр. 1920 до 1925), посиленою працею Виділу, збільшеною активністю членства та успіхами на міжнародньому терені. Виділ співпрацював тісно з ЦЕСУС-ом, УНО-м і Німецько-Чужинним Студентським Клюбом, гостив на Ширших Сходинах ред. М. Островерху з Риму й М. Мушинського ,керманича УПС й представника ЦЕСУС-у з Мадриду.

І. Виділ відбув у звітовому часі 15 засідань, що на них обговорювано організаційні й самодопомогові справи. В тому часі полагоджено 566 писем (у тому 396 вихідних). 49 членам уділено допомоги на суму 2223 РМ, а саме з фонду, що на нього зложилися: дохід з імпрез, субвенція Ректорату Віденського Університету, пожертви Церковного Братства в Катовицях, віденської гр.-кат. Парохії та поодиноких громадян. З огляду на збільшення праці кооптовано до Виділу студ. Ю. Мохнацького, заступника сектаря тов. В. Сороківського й створено Інформаційну Референтуру, що її вів студ. М. Ткачук.

II. Членство: Впродовж І. триместру 1941 р. прибуло 40 нових членів і число їх зросло до 120. По студіях розподілені вони так: світова торгівля — 33, медицина — 32, політехніка — 13, фільософія — 11, фармація — 8, право — 7, аґрономія — 6, музика — 5, лісництво — 2, ветеринарія — 1, не студіювало — 2.

III. Праця внутрі Товариства: 1. Бібліотека: 36 членів користало з бібліотеки, що начисляє 1827 томів. Відкритою була вона двічі в тиждень. При її порядкуванні помагало 4 членів. — 2. Спортова Секція, що повстала 26. II. 1941, є під проводом О. Данилевича і має 16-х членів-мужчин. Сходини відбувалися в Домі Німецького Студента й домівці „Січи" двічі тижнево; заповнювали їх: впоряд, шведська руханка й вправи на приладах. Створено організаційну (М. Палідович) і ділову (Є. Гарабач) референтури. Справником назначено С. Дорощака. Провід Секції відбув 3 засідання, що на них опрацював правильник і намітив плян праці. — 3. Сходини: За час 15. І. до 29. IV. ц. р. відбулося 11 сходин, що на них виголошено й вислухано такі доклади: Історія УАТ „Січ" у Відні — М. В. Дольницький, Ідеольоґія В. Липинського — Т. Найдич, Націоналізм Донцова — М. Яцківна, Італія — ред. М. Островерха з Риму, За повноту виховання й пляновість у студіях — В. Круцько, Україна як географічна одиниця — Л. Огієнко, Багатства України — В. Свістель, Комунікація в Україні — І. Фещенко-Чопівська, Проблема провідної верстви — М. Палідович, Проблема державного устрою України — Л. Ортинський, Земельне питання в Україні — П. Мельник, Новітня Еспанія — М. Мушинський з Мадриду й тричі „Огляд світових подій" М. В. Дольницького. Кожні сходини починалися комунікатами Виділу й доповнювала їх жива дискусія над виголошеними рефератами, що в ній брало участь пересічно 8—10 членів. В національні річниці 22. і 29. січня скликані Святочні Збірки на год. 7.30 рано, в програму яких входили звіт голови, коротке його слово до уставлених у дволаві членів *і відспівання національного гимну.*

IV. Праця назовні. 1. Самостійні виступи: **13. I.** 1941 „Маланчин Вечір". Дотепні карикатури й вигадлива декорація саль Б. Лагодинського, весела й жива програма в опрацюванні Т. Найдича й М. Дольницького, наладнання буфету (І. Варивода) та загальна організація З. Турка причинились до повного успіху. — 22. II. 1941: танкова забава. — 1. III. 1941 виставлено власними силами народню песу „Ой, не ходи Грицю" й, накінець, у рямках співпраці з НЧСК улаштування репрезентативного „Українського Вечора" в дні 12. III 1941. Різноманітна й багата програма, що, крім промов голови Клюбу д-ра К. Зайдлера й голови „Січи" Б. Лончини, обіймала хорові точки (дириґент Ю. Мохнацький), танки: Катерина, коломийка, запорожець і чумак (під керуванням М. Височанської) і сольові точки (фортепян: Н. Ляховичівна, сольоспів: В. Матіяш і О. Ройко) зустрілися з повним признанням різнонаціональної публики (представники біля 20 націй). Одночасно в окремій салі, прикрашеній вишивками, килимами, гуцульськими виробами та образами наших мистців Марійки Дольницької та Ярослава Гординського, відбулася вистава „Української книжки й преси". Завдяки прихильності віденських громадян: панству Дольницьким, Вітошинським, Д-рові О. Грицаєві, Д-рові М. Залізнякові, Караневичам й Ключкам, книгарням Б. Тищенка та Теодора Савули й ред. А. Курдидикові зібрано до 400 книжок, із яких вибрано найкращі та люксусово видані й створено такі відділи: Шевченко, новітня, наукова, мистецька й дитяча літератури, історія, ґеоґрафія й культура України та україніка на мовах: німецькій, італійській, японській, англійській, французькій, голяндській, чеській, румунській, литовській, еспанській (разом 48 назв). Крім цього виставлено окремо українську пресу з усього світу (89 примірників), українські державні емблеми, гроші й значки, етнографічні карти України та погруддя Т. Шевченка. Загальна організація вистави (М. В. Дольницький), прозорі написи при кожному відділі та звичливі пояснення впорядчиків робили на чужинців помітне враження. Буфет (улаштувала І. Варивода), товариська ґутірка й танкова музика доповнювали цілість.

„Український Вечір" зустрівся з повним признанням у чужинців, зокрема в урядуючого Гаустудентенфірера д-ра Р. Качінки, голови НЧСК д-ра К. Зайдлера та кількох професорів університету, які були на ньому присутні, та причинився поважно до пропаганди українського імени на чужині.

У співпраці з УНО-м улаштовано академію 22. січня з рефератом „Два 22." М. В. Дольницького й хоровою точкою, — академію в честь О. Басараб та величавий Шевченківський концерт 30. III.

Крім цього на сходинах УНО прочитали члени „Січи" Н. Ляховичівна, М. В. Дольницький і М. Купчинський такі доклади: Жінка в українській історії, Змисл абстинентської ідеї, Географія України.

Пресовий референт УАТ-ва „Січ" у Відні.

—o—

Короткі вістки

— В КОПЕНГАЗІ відкрили 4. травня в салі данського Національного Музею Німецький Науковий Інститут.

— В ГЕЛЬСІНКАХ відкрито 4. травня на запросини фінського міністра освіти виставу німецької книжки під гаслом „Книжки пишуть історію".

— У БРАЗИЛІЇ катастрофальний хмаролім спричинив велику повінь.

— СИН італійського маршала Бадолія, Паольо, погиб геройською смертю в Північній Африці, як поручник летунства.

— ІБН САВД збирає свої війська на південній границі Трансйорданії в околиці Акаби.

— РУЗВЕЛТ зажадав від конгресу 3 і пів мілірда долярів на дозброєння.

— МІН. РІБЕНТРОП прийняв новоіменованого хорватського посла д-ра Брака Бенцона.

— 20.000 ІНДУСЬКИХ ВОЯКІВ висіло у пристані Басри.

— Д-Р БОРЕЛЛІ, головний редактор щоденника „Коріере делля Сера", відвідав міністра д-ра Ґебельса та пресового шефа д-ра Дітріха.

— БОЛГАРСЬКИМ жидам не вільно болгаризувати своїх прізвищ. На всіх документах мають бути поміщені прізвища так, як вони подані в метриках.

— БОЛГАРСЬКИЙ ПРЕМІЄР, проф. Філов, міністер внутр. справ Ґабровський і міністер залізниць Ґороннов відвідали звільнені македонські терени, Скопле, Велес і інші міста, де їх населення вітало з захопленням.

— СИН РУЗВЕЛТА пережив у Чункіні важку атаку японських бомбовиків. Він покинув уже Чункін і відлетів у напрямі Рангуну. Звідти має відлетіти до Каїра, де має бути військовим обсерватором.

— ІРАК може змобілізувати кількасот тисяч вояків.

— ГЕРСТ, американський видавець часописів, виступив в обороні полк. Ліндберґа.

— НА КРЕТІ панує велике огірчення населення на англійських вояків, що в великому числі опинилися на цьому острові. Крета не приготована прохарчувати таке велике число людей.

— ГРЕЦЬКІ моряки масово покидали пристані, щоб не помагати англійцям при вантаженні військ на кораблі.

— НІМЕЦЬКІ ловецькі літаки підчас атаки на південну Англію 5. травня зістрілили 2 англійські літаки.

— ІРАК здержав доплив нафтової ропи до Гайфи в Палестині.

— ВІЙНА між Іраком і Англією викликала велике враження в Ірані (Персії). Іранці не криють своїх симпатій до Іраку.

НОВИЙ УСПІХ ХОРУ БОЖИКА

(Телефоном від нашого кореспондента)

В неділю, 4. травня ц. р., відбувся в салі консерваторії у Варшаві концерт Українського Національного Хору під проводом Володимира Божика. Концерт пройшов з надзвичайним успіхом. Майже дві години тріюмфувала українська пісня при вщерть виповненій великій салі українським громадянством. Кількасот людей мусіло відійти від каси без білетів.

У програму входили пісні визначних українських композиторів та три пісні в укладі самого дириґента.

Слід згадати, що Український Національний Хор вибирається в найближчих днях у турне по Генеральному Ґубернаторстві. І так уже 7. і 8. травня ц. р. виступить Український Національний Хор з концертом у Радомі, 12., 13. і 14. у Люблині.

П. Я.

—o—

З українського життя

НАШ ВЕЛИКДЕНЬ У БЕРЛІНІ.

Весняне сонце ледви зазирнуло ізза вугла сусідньої камяниці, вкрадаючись у кімнату. Відчиняю вікно. Берлін ще спить. Вирівнює собі неділею завчасне вставання у будні.

„С-Баном" їду в східню дільницю Берліна. Тут при Петербурзькій вулиці „Католицький Дім". Він нічим незамітний серед звичайних камяниць. У його офіцинах мала капличка, освітлена притьмареним блиском жарівок, що не всилі побороти сутінків по її закутках. Капличка виповнена людьми. В одному кутику, на бічному престолі, горять дві свічки. О. К. читає Службу Божу в греко-католицькому обряді, а довкруги гурток вірних, що зібралися на великодню відправу. Це майже постійні відвідувачі тієї мало знаної серед українців Берліна каплички: декілька пань, судовий радник, адвокат з дружиною, банковий службовик, урядовець одної технічної установи та декілька студентів. Вони, ці студенти, мусіли сьогодні таки добре назвиватися. Працюють у „журналістиці". Це, побіч т. зв. „Брандвахи", дуже модна професія серед українського студентства Берліна. Працювати в „журналістиці" — це по тутешньому: розносити часописи по передплатниках. Коли зважити, що камяниці в Берліні рідко мають менше ніж чотири поверхи, то — розносячи часописи — на брак ранньої „руханки" ці „журналісти" не можуть нарікати. Тепер же треба було взяти аж подвійне темпо, щоби на час прийти ще до каплиці на богослуження. Але всі прийшли, ніхто не спізнився. Богослуження скромне, малий гурток вірних, а монах-братчик, німець, що послуговує, не знає ні слова по українськи і відмовляє тільки „Вірую" по латинськи. Зате він своєю імпозантною бородою так і дostроюється до східнього обряду.

Зі скупчених облич приявних видно, що молитва їхня щира, а думки їх поза тісними мурами цієї каплички. В лавках клячить декілька старших жінок. Це німки. Вони вже постійно приходять на цю нашу відправу. Решта з деякої віддалі (фізичної та духової) приглядається незвичайному для них обрядові, а згодом привикає до виду цього сідоглавого священика, в незвичних для них ризах та гуртка вірних, що ґрупується довкруги нього.

Врешті й Служба Божа скінчилась. О. К. в коротких словах зясовує вагу цього свята любови, бажаючи ,щоби ця любов Христова обняла перш за все всіх братів, рідних собі по крові. Опісля оба з радн. Т. запрошують усіх до себе. Вони живуть тут же, в інтернаті при Католицькому Домі. Заходимо до кімнати радн. Т. Кімната невеличка, ледви нас вміщує, в кутику столик, прикритий аркушем паперу.

Радн. Т. здіймає папір і тут показується справді „святочний" образ: паска, баба, ковбаса, масло, яйця. Одним словом: великодній стіл з наших рідних сторін у мініятюрі.

І скажіть: чи не діються чуда на світі. Дарма, що це війна, все на картки, що радник старий холостяк (вибачення, п. Раднику!), а проте зумів вичарувати перед нами реально таку зворушливу картинку...

Отець К. в епітрахілі доконує чину посвячення „снідів". Уха лоскочуть такі вимовні слова: „сир, масло, яйця і прочія сніди", а господар ділиться зі всіми святочним яйцем. Хіба ж треба говорити, чого собі всі ми взаємно бажали!...

Та на тому не кінець. На запрошення о. К. та радн. Т. сходимо до ресторану, що належить до цього ж Католицького Дому і не є загально доступний. За столом згромаджується гурток людей різних фахів, віку, темпераментів, політичних переконань, що зовсім припадково звело їх еміґраційне життя разом та які поза цією капличкою майже не знаються. А проте почуття спільної кровної приналежности так дуже зєднало їх сьогодні за одним столом.

Після перекуски, сердечної гутірки, спогадів про рідне й минуле — всі розходяться, хто до знайомих, хто ще до нашої, так сказати б офіційної, церкви, хто поблукати вулицями Берліна, а хто таки — просто до роботи. Так і кінчається наш Великдень, а завтра — знову буденна праця...

На дворі мрячить дрібненький дощик...

— ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ І ВІДБОРЦІВ. Для скорого виконання замовлень на книжки й часописи з Ген. Губернаторства відкрили ми конта для кожного роду видань зокрема. Тому просимо ВП. Передплатників і Відборців уживати на висилку грошей ЧЕКІВ, ПРИЗНАЧЕНИХ ДЛЯ ОКРЕМИХ ДІЛІВ:

„Краківські Вісті"-щоденник	ч. конта	3812;
„Краківські Вісті"-тижневик	„	3813;
„Ілюстровані Вісті"	„	3814;
„Дорога"	„	3815;
„Малі Друзі"	„	3816.

Гроші призначені на книжки, образи, картки, вирівнання рахунків за комісову продаж — висилати чеками нашого В-ва ч. 2143. Хто не має наших чеків, може купити чисті блянкети в поштовім уряді, вписати число конта й вислати гроші. Гроші з Німеччини, Протекторату й Словаччини просимо висилати дальше чеками нашого Видавництва, як дотепер: з Німеччини посилати чеками нашого В-ва ПША Берлін 68085; з Протекторату ПША Праг 78513; зі Словаччини чеками Татра-Банка, Філіялька в Братіславе, Братіслява ч. 5015 на рахунок „Украінске Наклядательство в Кракове". Замовлення зі Словаччини можна висилати також на адресу нашого заступника інж. Д. Яріменка, Банська Стіявніца Франтсахта. — На чеках з Німеччини, Протекторату й Словаччини просимо зазначувати, на що призначені гроші. — УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО.

Листування Адміністрації

Вп. Мойса Т., Відень: Дотепер на К. В. одержали ми 43.50 зол. По кінець березня треба ще надіслати 12.50 зол.

Хто надав 5 РМ. в Ульмерсфельд дня 12. III. ц. р.? Просимо подати докладну адресу.

Хто надав 17. III. ц. р. 1.75 РМ. на пошті в Драхсельсрід? Просимо подати докладну адресу.

Вп. Сукач Г.: Просимо подати докладну адресу.

Вп. Ґушуль Іван, Нірнберґ: Гроші на Іл. В. ми одержали в сумі 2 зол., вислані через Берлін. Передплата є вирівняна по кінець лютня 1941, так що за березень Ви є вже довжні 6 зол.

Вп. Романченко М., Бад Гамбурґ: По кінець березня треба ще надіслати 6 зол. (за К. В.-щоденник).

Вп. Блашків Т., Стоер: Ваша передплата за К. В. щоденник вирівняна по день 5. VI. ц. р.

Вп. Шеремет Іван, Ганновер: За К. В.-щоденник по кінець квітня ц. р. треба ще надіслати 11 зол.

Вп. Логінський Ст., Мінхен: Передплата за К. В. щоденник вирівняна по день 10. IV. ц. р. Дотепер одержали ми 44 зол. на передплату.

Вп. Ільницький Ст., Вальсроде: 20 зол. одержали. К. В.-щоденник і тижневик заплачені по кінець квітня ц. р.

Хто надав 6 РМ. дня 12. III. ц. р. в Берлін-Шпандав? Просимо подати докладну адресу.

Вп. Скуба Микита, Краппіц: По кінець квітня треба ще надіслати 8.75 зол.

Вп. Галевич П., Конін: Передплата за К. В.-щоденник вирівняна по день 5. IV. ц. р.

Вп. Середницький М., Магдебурґ: По кінець березня треба ще надіслати 1.75 зол.

Вп. Дутчак Ст., Хрістіянсштадт: По кінець березня за К. В.-щоденник треба ще надіслати 2.75 зол.

Хто надав 31. III. ц. р. суму 3,90 РМ. на пошті Радебойль 2. Просимо подати докладну адресу й на що призначені гроші.

Вп. Полошинович В., Гладишів: 16 зол. зачислено на передплату. Річник М. Д. вислали. Часопису не здержували, ані одного примірника.

УОТ, Седльце: Заплачено до 18. IV. ц. р.

Вп. Ольшанський Михайло, Яблонки: Щоденник заплачений до 15. V. ц. р. На Іл. В. вписано 4.50 зол.

Крайскранкенгавс, Сянік: Заплачено по 25. V. 1941 р.

Всч. о. Верґун М., Новиця: Заплачено до 30. IV. 1941 р.

Вп. Довгань Вол., Мільково: Дотепер на К. В. щоденник одержали 12 зол. Передплата вирівняна по день 15. V. ц. р.

Вп. Романишин Володимир, Райхенберґ: За К. В. щоденник по кінець квітня треба доплатити 19.45 зол.

Вп. Драґан В., Грабов: Передплата К. В.-щоденника вирівняна по день 15. III. 1941.

Вп. М-р Весела Степанія, Опаленіца: За К. В. щоденник по кінець року треба надіслати 45.50 зол.

Вп. Олекса Задойко, Берлін-Шарльоттенбурґ: Засадниче поміщуємо оголошення лише за попередньою оплатою.

Вп. Рощина Микола, Ґ-н 6228, Сталяґ II Ц/І. К.: Прохаємо подати докладнішу адресу п. Ю. Шутки, якому мали б ми передати Вашого листа.

II. Звичайні Загальні Збори

КООПЕРАТИВИ „УКРАЇНСЬКИЙ КОНСУМ",

коопер. з відп. уділами в Кракові,

відбудуться в неділю 11. травня 1941 в год. 3-ій попол. (15-ій) у салі УДК в Кракові при вул. Льоретанській 18, із таким порядком нарад:

1. Відкриття Зборів. 2. Відчитання протоколу з основуючих Заг. Зборів. 3. Звідомлення з ревізії, переведеної Союзом Рільничих і Зарібково-Господарських Кооператив у Кракові. 4. Звідомлення Дирекції з діяльности за 1940 р. 5. Затвердження білянсу за 1940 р. та уділення абсолюторії Надзірній Раді й Управі за 1940 р. 6. Розділ білянсової надвишки. 7. Затвердження преліминаря бюджету на 1941 р. 8. Зміна § 14. статуту Кооперативи. 9. Вибір 2-х членів Надзірної Ради. 10. Внески й запити. Білянс Кооперативи виложений до перегляду членів у домівці Кооперативи при вул. Гродській ч. 32, І. пов., м. 20, в урядових годинах від 9—12 і 15—18. Вступ на Загальні Збори мають лише члени й тому просимо для влекшення контролі принести зі собою харчеві картки з числом уділу та особисті виказки.

Тому, що І. Звичайні Загальні Збори, скликані на день 27. IV. 1941 р. не відбулися, бо не явилася приписана статутом кількість членів, ухвали винесені на II. Звичайних Загальних Зборах будуть мати важність без огляду на скількість присутніх членів.

За Надзірну Раду кооп. „Український Консум" у Кракові: Іван Кузів, голова, — Михайло Хомяк, секретар.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол. 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед вислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба вносити згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 3.812. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. — Із Словаччини чеками Tatra banka, filialka v Bratislave, Bratislava, № 5015 на р-к Ukrainske Nakladatelstvo v Krakove. — Курс 1 нім. марки 2 зол., 1 чеської кор. 0.20 зол., 1 словацької кор. 0.20 зол. При висилці грошей все треба подави на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати чітку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. [illegible]
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79